

Nejčastější chyby v diplomových pracích filologického zaměření

***Mgr. Roman Madecki, Ph.D.
Ústav slavistiky FF MU***

(2020)

Hlavní cíle diplomové práce

- **prokázat znalosti a dovednosti nezbytné pro zpracování samostatné vědecké práce, tj. prokázat schopnost:**
 - a) aplikovat získané vědomosti v samostatné vědecké práci;**
 - b) zvolit vhodné téma;**
 - c) zvolit a uplatnit vhodnou metodu (vhodné metody);**
 - d) vytvořit strukturu vědecké práce;**
 - e) pracovat s odbornou literaturou;**
 - f) pracovat s cizími texty a citovat je;**
 - g) provádět analýzy, výzkumy, šetření;**
 - h) vytvořit autorský text, tj. prokázat formulační dovednosti a schopnost používat vědecký styl;**
 - i) prezentovat práci a její závěry, argumentovat ve prospěch tezí a závěrů práce, reagovat na otázky související se zpracovaným tématem.**
-
-

Věcné chyby

- nevhodně zvolené téma (téma nevhodné pro zpracování ve formě diplomové práce);
 - příliš široce či úzce vymezené téma;
 - příliš subjektivní (emotivní) pojetí tématu;
 - příliš teoretické pojetí tématu (není účelem práce);
 - téma nedostatečně podložené teoreticky či materiálově;
 - nesprávné použití a interpretace existujících teorií a literatury předmětu, mylné hodnocení závěrů;
 - nejasná metodologie.
-
-

Věcné chyby

- **Téma musí souviset se studovaným oborem.**
 - **Téma musí spadat do oblasti filologie, může však mít interdisciplinární povahu.**
 - **U prací na oboru PJFP je žádoucí přesah do oblasti nefilologických disciplín zařazených do studijního plánu (ekonomie, právo, marketing, cestovní ruch apod.). Práce by však měla obsahovat filologickou složku.**
 - **Práce nemá mít ryze teoretickou ani ryze praktickou povahu. Nevhodným cílem práce je např. vytvoření nové teorie (přecenění vlastních schopností), pouhé shrnutí již existujících teorií bez jejich komparace a komentáře (pouhá kompilace cizích textů), vytvoření učebnic nebo cvičebnic, vytvoření didaktických pojednání, pořízení pouhého překladu bez komentáře a teoretického úvodu apod.**
-
-

Věcné chyby

- Ke zvolenému tématu by měl být dostatek primární i sekundární literatury, materiálu pro analýzu, dostatek dat z provedených analýz, výzkumů a šetření (lze posoudit podle výsledků dílčích výzkumů provedených v rámci seminárních prací apod.)
- Téma musí být zpracováno maximálně objektivně. Je třeba vyloučit ryze subjektivní či emotivní přístup a hodnocení výsledků provedeného výzkumu.
- V práci je třeba vymežit metody, jež budou při jejím zpracování použity. Jako nejvhodnější pro práce tohoto typu se jeví analyticko-syntetická metoda, popisná metoda (vědecký popis s použitím odborné terminologie) a metoda komparační (srovnávací). Mohou se uplatnit také statistické metody a metoda dotazování. Při formulaci výchozích tezí a závěrů je možno využít induktivní metody (od zjištěných faktů k obecným závěrům), deduktivní metody (vyvození závěrů pro jednotlivý případ na základě obecných pravidel) či metody analogie.
- Jako nevhodná se jeví kompilační metoda (prosté hromadění fragmentů cizích teorií a textů) a také eklektický přístup (účelové spojování fragmentů různorodých teorií a metod).

Chyby ve struktuře (kompozici práce)

- nerespektování obvyklé struktury práce;
- chybějící vstupní teze práce (špatně zpracovaný úvod práce);
- značná převaha teoretické či analytické (praktické) složky;
- nedostatečné propojení teoretické a analytické složky;
- nevhodné názvy kapitol (podkapitol);
- nedostatečná identifikace zpracovávaných dat;
- chybějící závěry (špatně zpracovaný závěr práce).

Chyby ve struktuře (kompozici práce)

Obvyklá struktura práce:

úvod – teoretická část – praktická část – závěr

Úvod: uvedení do problematiky (představení tématu, motivace pro jeho volbu, očekávání a přínosy); stručný popis náplně teoretické části; popis struktury práce a použitých metod (vč. argumentace); vymezení zkoumané problematiky (stanovení cíle, vstupních tezí, hypotéz, otázek).

Teoretická část (cca 1/3 práce, max. 50 %): formulace teoretických východisek na základě prostudované literatury, práce s literaturou (citace), uvedení základních pojmů a jejich definic, žádoucí je uvedení vlastních názorů, zhodnocení použitých teorií, event. vedení polemiky s jejich autory.

Praktická část: řeší cíle stanovené v úvodu; musí vycházet z teoretických východisek (teoretická a praktická část musí tvořit vzájemně provázaný celek); praktická část je především přínosem samotného autora (vlastní výzkum, analýza, komparace, dotazníkové šetření, formulace dílčích závěrů, nejlépe v závěru každé z kapitol).

Zpracovávaný materiál (data) je v praktické části třeba dostatečně identifikovat.

Chyby ve struktuře (kompozici práce)

Závěr:

- zhodnocení významu zpracovaného tématu a přínosu jeho zpracování;
- shrnutí výstupů teoretické části a jejich kritické zhodnocení;
- prezentace závěrů, výstupů a poznatků z praktické části;
- kritické zhodnocení naplnění cíle práce se zdůvodněním splnění či nesplnění cílů (je nutno reagovat na vstupní teze, hypotézy a otázky z úvodu práce);
- je vhodné uvést možnosti, jež zpracování zvoleného tématu přineslo a jež by mohly být řešeny v dalších pracích.

Závěr není prostým shrnutím obsahu jednotlivých kapitol!

Chyby v bibliografii a poznámkovém aparátu

- **neoznačené citáty a parafráze cizích textů (plagiátorství);**
 - **chybné či neúplné bibliografické údaje;**
 - **chybějící položky v bibliografii práce (objevují se v poznámkách);**
 - **přebývající položky v bibliografii (v textu nebyly tyto práce citovány a ani se na ně nikde neodkazovalo);**
 - **chybná struktura poznámek pod čarou (např. opakování týchž bibliografických údajů v plném znění).**
-
-

Chyby v bibliografii a poznámkovém aparátu

monografie:

a) plné znění:

NOVÁK, Karel. *Jak psát diplomovou práci*. Praha: Academia, 2006. 251 s. ISBN 11-1111-111-1.

b) zkrácená varianta obvyklá v bibliografických soupisech:

NOVÁK, Karel. *Jak psát diplomovou práci*. Praha: Academia, 2006.

c) zkrácená podoba obvyklá v poznámkách pod čarou:

NOVÁK, K. *Jak psát diplomovou práci*. Praha 2006, s. 201–210.

kapitola v kolektivní monografii (článek ve sborníku):

NĚMCOVÁ, Eva. Filologie dnes. In: KURZ, Jan. *Současné humanitní vědy*. Praha: Academia, 2006, s. 49–64. ISBN 11-1111-111-1.

článek v časopise:

NOVÁK, Karel. Česká polonistika. *Filologie*, 2016, 2, 5–12. ISSN 11-1111-111-1.

elektronický zdroj:

NĚMCOVÁ, Eva. *Filologie dnes* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2006 [cit. 10. 2. 2017]. Dostupné z MyLibrary: <<http://...>>.

Chyby v bibliografii a poznámkovém aparátu

nepublikovaná práce (rukopis):

HORÁK, Petr. *Polský romantismus*. Brno, 2015. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Fakulta filozofická. Vedoucí práce Alexandr ČECH.

Norma:

ČSN ISO 690:2011

Chyby v bibliografii a poznámkovém aparátu

- Parafráze, odkazy na další literaturu:
srov. (por.); viz (zob.)

- Zkracování poznámek pod čarou:
tamtéž (tamže; ibidem)

týž (tenže; idem); táž (taž; eadem); tíž (ciž; iidem)

cit. d. (dz. cyt., op. cit.)

nemícháme české (polské) zkratky s latinskými!

Formální chyby

- nedostatečný (nebo naopak příliš velký) rozsah práce;
 - pravopisné a gramatické chyby v samém textu či cizojazyčných citátech (nutná je korektura textu);
 - stylová nevyváženost textu;
 - mísení několika jazyků, zejména v citacích;
 - špatné grafické označení citací a analyzovaného materiálu – splývají s vlastním textem práce (správné použití uvozovek a kurzívy).
-
-

Formální chyby

Nejčastější pravopisné chyby:

- chybný zápis uvozovek: 99 66 (české); 99 99 (polské);
 - neuzavření poznámky pod čarou (chybějící tečka na konci);
 - číslo poznámky stojí v češtině vždy po interpunkčním znaménku (Autorem je Rej.¹), v polštině vždy před ním (Autorem jest Rej¹.);
 - uvozovky stojí v češtině vždy za interpunkčním znaménkem („Autorem je Rej.“), v polštině vždy před ním („Autorem jest Rej”.), samotné uvozovky nejsou psány kurzívou, tou je jen citát mezi nimi!;
 - nerozlišování pomlčky (SKORUPKA, Stanisław – KURKOWSKA, Hanna; v letech 1990–2005; s. 21–25;) a spojovníku (česko-polský);
 - nerozlišování zápisu 50% (padesátiprocentní) a 50 % (padesát procent);
 - v polštině se procentní údaje zapisují bez mezery;
 - tečka za českým „viz“ v poznámkách.
-
-